

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія творчості з арт-практиками

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки всі напрями підготовки

інститут, факультет, відділення Інститут людини
(назва інституту, факультету, відділення)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1554/17
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«___» _____ 2017 р.

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма «Психологія творчості з арт-практиками» для студентів всіх напрямів підготовки.

Розробники:

Фурман Вікторія Вікторівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Цибулько Інна Олександрівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Протокол від “ 28” серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

_____ (О.П. Сергєєнкова)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н. А. Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Психологія творчості з арт-практиками» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою загальної, вікової та педагогічної психології на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до блоку вибіркових дисциплін навчального плану.

Нагальним завданням системи професійної підготовки майбутніх фахівців різного освітнього поля має бути сприяння їх особистісному розвитку, культивування потреби у постійному самовдосконаленні, яке є неможливим без самопізнання. Завдяки творчій активності особистість перестає бути продуктом зовнішніх обставин, набуває здатності до саморозвитку, самоактуалізації та всебічно розкриває власний потенціал.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, зміст навчального матеріалу дисципліни «Психологія творчості з арт-практиками», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

1. Цілі і завдання дисципліни

Мета: створення умов для соціального, культурного та професійного розвитку особистості шляхом підвищення рівня психологічної культури, усвідомлення кожним власної індивідуальності та володіння механізмами розкриття внутрішнього потенціалу.

Завдання:

- ознайомити студентів з основними поняттями дисципліни «Психологія творчості з арт-практиками»;
- формування усвідомленої мотивації до власного удосконалення, саморозвитку та самореалізації;
- показати значення мистецтва в житті людини;
- ознайомити з основними теоретико-методологічними підходами та діагностично-методичними засадами арт-терапевтичного напрямку в психології;
- продемонструвати значення соціально-психологічних чинників, що впливають на формування особистості протягом життя;
- підготувати студентів до самостійного дослідження та застосування арт-терапевтичних прийомів.

2. Місце дисципліни в учбовому процесі

Навчальна дисципліна «Психологія творчості з арт-практиками» відноситься до курсів по вибору.

Внаслідок опрацювання змісту навчальної дисципліни «Психологія творчості з арт-практиками» студенти повинні **знати:**

- сучасні теорії та концепції арт-психології;

- розуміти значення мистецтва в житті людини;
- основні сфери арт-психології;
- шляхи професійного самопізнання та створення умов кар'єрного успіху;
- мотиви, способи, цілі механізми розкриття внутрішнього потенціалу;
- значення діяльності психолога з підвищення потенційних ресурсів і адаптаційних можливостей людини;

вміти:

- виявляти і аналізувати детермінанти змін психічних станів, психічних явищ, поведінкових виявів особистості в різних життєвих ситуаціях;
- визначати особистісні складові шляхів самовдосконалення;
- вміти проводити діагностичні заходи інтерпретувати прояви індивідуальності особистості;
- здійснювати комплексні психологічні заходи щодо вироблення особистісних терапевтичних стратегій розвитку;

володіти:

- методами арт-терапії;
- діагностичним інструментарієм;
- прийомами та механізмами психологічної допомоги, консультування, профілактики;
- професійними знаннями і підходами при рішенні практичних задач.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год., із них 16 год. – лекції, 40 год. – семінарські заняття, 56 год. – самостійна робота, 8 год. – модульний контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Психологічні арт-техніки» завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0203 «Гуманітарні науки»	Нормативна
Модулів – 8	Для всіх напрямів Підготовки	Рік підготовки
Змістових модулів – 4		2-й
Загальна кількість годин –120		Семестр
		3,4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 56	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		40 год.
		Самостійна робота
		56 год.
		Вид контролю:
залік		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудит.	Лекції	Семін.	Сам.роб.	Мод. Контр.	Сем. Контр.
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ ЯК НАУКА								
1	Психологічні основи творчості	4	2	2	-	2	-	-
2	Виникнення психології творчості та основні етапи її досліджень	4	2	2	-	2	-	-
3	Креативність як окрема здібність до творчості	4	2	-	2	2	-	-
4	Творчість як інтелектуальний процес	4	2	-	2	2	-	-
5	Розвиток творчих здібностей	4	2	-	2	2	-	-
6	Моделювання творчого шляху особистості	4	2	-	2	2	-	-
7	Формування та реалізації творчих здібностей.	4	2	-	2	2	-	-
<i>Разом</i>		30	14	4	10	14	2	-
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСОБИСТОСТІ								
8	Зарубіжні та вітчизняні теорії творчості	4	2	2	-	2	-	-
9	Етапи та механізми творчого процесу	4	2	2	-	2	-	-
10	Індивідуальні та соціальні фактори прояву, формування та реалізації творчих здібностей.	4	2	-	2	2	-	-
11	Тілесно-рухова терапія як метод зняття фізичної напруги та психологічного навантаження	4	2	-	2	2	-	-
12	Символіка кольорів в психології – арт-терапія кольором	4	2	-	2	2	-	-
13	Раціонально-інтуїтивне малювання як форма арт-практика особистісного та ресурсного розвитку	8	4	-	4	4	-	-
<i>Разом</i>		30	14	4	10	14	2	-
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ АРТ-ПРАКТИКИ ЯК ПСИХОДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ								
14	Арт-терапія як психологічний напрям	4	2	2	-	2	-	-
15	Психологічні арт-практики як інструмент особистісного розвитку	4	2	2	-	2	-	-
16	Казкотерапія як дієвий засіб розвитку психічних властивостей особистості.	4	2	-	2	2	-	-
17	Проективний підхід в арт-терапевтичному напрямку	4	2	-	2	2	-	-
18	Ігротерапія як психологічна арт-практика	4	2	-	2	2	-	-
19	Метафоричні асоціативні карти як ресурсособистісного розвитку та психодіагностичний інструмент	8	4	-	4	4	-	-
<i>Разом</i>		30	14	4	10	14	2	-
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. АРТ-ПРАКТИКИ ЯК РЕСУРС ОСОБИСТОСТІ								
20	Арт-терапія як спосіб самовираження та самопізнання через мистецтво	4	2	2	-	2	-	-

21	Основні форми арт-терапевтичної роботи	4	2	2	-	2	-	-
22	Терапія музикою як спосіб досягнення внутрішньої гармонії	4	2	-	2	2	-	-
23	Фото-терапія як метод творчого самовираження	4	2	-	2	2	-	-
24	Фільмотерапія як сучасний арт-терапевтичний метод	4	2	-	2	2	-	-
25	Сучасні форми театру як спосіб розкриття ресурсного потенціалу особистості	8	4	-	4	4	-	-
Разом		30	14	4	10	14	2	-
Разом за навчальним планом		120	56	16	40	56	8	

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ ЯК НАУКА

Лекція 1. Психологічні основи творчості(2 год.)

Психологічні основи творчості особистості. Поняття про творчість. Психологічне визначення творчості, труднощі її вивчення. Види творчості. Методи психологічних досліджень творчості.

Основні поняття теми: творчість, наукова творчість, технічна творчість, літературна творчість, образотворча творчість, музична творчість, ігрова творчість, навчальна творчість, військова та управлінська творчість, побутова творчість, ситуаційна творчість, комунікативна творчість.

Лекція 2. Виникнення психології творчості та основні етапи її досліджень (2 год.)

Виникнення психології творчості й основні етапи її досліджень. Традиції психології творчості та вивчення питань психології творчості українськими вченими. У Західній Україні дорадянської доби проблемами психології творчості займалися І. Франко, С. Балея, Г. Костельник, Я. Ярема. Український психолог В.А. Роменець розробив учення про природу і механізми творчості людини, розкриті у працях "Фантазія, пізнання, творчість" (1965), "Психологія творчості" (1971, 2001), "Виховання творчих здібностей у студентів" (1973).

Основні поняття теми: почуття, уява, мислення, енергопотенціал, можливість дій, мотиви, воля, психомоторика, образи.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСОБИСТОСТІ

Лекція 3. Зарубіжні та вітчизняні теорії творчості (2 год.)

Зарубіжні теорії творчості. Асоціативна теорія творчості є однією з перших, представлена роботами Дж. Мілля, А. Бена, Г. Спенсера, Т. Рібо, В. Вундта, Г. Еббінгауза, Т. Цигена, В. Джемса, Е. Торндайка. Психоаналітична теорія відома як учення Зигмунда Фрейда та його послідовників. Вюрцбурзька школа, яка займалась глибоким дослідженням мислительних процесів людини при розв'язанні задач, для психології творчості цікава своїм інтроспективним напрямом та теорією О. Зельца. Дослідження творчості інтроспективного напрямку (О. Кюльпе, А. Майер, І. Орт, Н. Ах, К. Бюллер, К. Тейлор) вирішували задачу пошуку та пояснення особливих елементів творчого мислення. Теорія інтелектуальних операцій творчого процесу розроблена Отто Зельцем. Гештальтпсихологічна теорія розроблена В. Келлером, К. Кафкою, М. Вертгеймером, К. Дункером. Біхевіоризм, необіхевіоризм (Дж.Б. Уотсон, В.С. Хантер, К.-Л. Халл, Б. Скіннер, К.В. Спенс, Х. Кендлер) досліджували творчість у зв'язку з поясненням людської поведінки. Концепція бісоціації.

Основні поняття теми: асоціації, мотиви творчості, мислиневі процеси, інтроспекція, образ, структура.

Лекція 4. Етапи та механізми творчого процесу (2 год.)

Етапи процесу творчості. Психологічна характеристика процесу творчості. Процес творчості відзначається послідовними переходами від певною посталою перед людиною нестандартної проблеми через виникнення ідеї її вирішення та до втілення цієї ідеї, а отже і до розв'язання задачі. Механізми творчості. Питання про механізми творчості є одним із ключових при дослідженні процесу творчості, розкриття якого, на думку, психологів, дозволило б людині свідомо управляти цим процесом. Продукти творчості. Процес творчості призводить до отримання певних результатів. Кожен з видів творчості має свій продукт. Бар'єри творчості.

Основні поняття теми: відкриття, винахід, продукт, об'єкт винаходу, етапи творчого процесу, механізми творчості.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3

ПСИХОЛОГІЧНІ АРТ-ПРАКТИКИ ЯК ПСИХОДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Лекція 5. Арт-терапія як психологічний напрям (2 год.)

Поняття про психотерапію. Арт-терапія як самостійний психотерапевтичний напрям. Соціальний напрям розвитку арт-терапії. Медичний напрям розвитку арт-терапії. Педагогічний напрям розвитку арт-терапії. Психологічний напрям розвитку арт-терапії. Арт-терапія в ієрархії напрямів, заснованих на мистецтві. Історія розвитку арт-терапії. Роль науково-культурного життя ХХ-ХХІ ст.

Основні підходи в класифікації форм арт-терапії. Особливості індивідуальної арт-терапії. Особливості групової арт-терапії. Основні форми групової арт-терапії: студійна відкрита група, аналітична закрита група, тематично орієнтована група у становленні арт-терапії.

Основні поняття теми: психотерапія, арт-терапія, саморегуляція, свідомість, індивідуальність, особистість, пізнання, покликання, форма, образ, саморозвиток, внутрішній світ особистості, індивідуальність, індивідуальна арт-терапія, групові арт-терапії, форми арт-терапії, студійна відкрита група, аналітична закрита група, тематично орієнтована група.

Лекція 6. Психологічні арт-практики як інструмент особистісного розвитку (2 год.)

Психологічні арт-практики як форми та енергоресурс особистості. Переваги арт-терапії порівняно з іншими формами психотерапевтичної роботи. Види арт-практик. Правила проведення. Умови виконання.

Основні поняття теми: арт-практики, інструмент, ресурс, розвиток, образ, гештальт.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4

АРТ-ПРАКТИКИ ЯК РЕСУРС ОСОБИСТОСТІ

Лекція 7. Арт-терапія як спосіб самовираження та самопізнання через мистецтво (2 год.)

Переваги та фактори психотерапевтичного впливу в арт-терапії. Арт-терапія як спосіб розвитку творчого мислення та креативності. Творчий спосіб виразу емоцій і почуттів, пов'язаних з переживанням своїх проблем. Розвиток нових форм взаємодії зі світом. Арт-терапія як спосіб підвищення адаптивності та розвитку гнучкості психіки до постійних життєвих змін.

Основні поняття теми: художня творчість, мистецтво, ліва півкуля, внутрішній світ, гнучкість, художня експресія, трансформація, вербальний та невербальний зв'язок, візуальна

комунікація, активна уява, мрії, фантазії, вербалізація переживань, стереотипи звичної поведінки, атмосфера безпеки, інсайт-орієнтованість, арт-терапевтичний кабінет, арт-студія, рефлексивний аналіз.

Лекція 8. Основні форми арт-терапевтичної роботи (2 год.)

Вихідні арт-терапевтичні поняття. Форми арт-терапевтичної роботи. Особливості арт-терапевтичної діяльності. Арт-терапевтичний кабінет і його оснащення. Способи оцінки й реєстрації арт-терапевтичної діяльності. Структура арт-терапевтичного заняття та умови для його проведення. Етапи проведення арт-терапії для дітей. Вплив психологічних арт-технік на дитячо-родинні зв'язки.

Основні поняття теми: внутрішній світ, гнучкість, художня експресія, трансформація, вербальний та невербальний зв'язок, візуальна комунікація, активна уява, мрії, фантазії, вербалізація переживань, стереотипи звичної поведінки, атмосфера безпеки, інсайт-орієнтованість.

IV. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ ЯК НАУКА

Семінар 1

Тема: Креативність як окрема здібність до творчості (2 год.)

1. Креативність як поняття психології творчості.
2. Здібності в психології творчості.
3. У чому полягає різниця творчої та креативної особистості?
4. Навести історичні приклади з обґрунтуванням креативних та творчих особистостей.
5. Написати есе на тему: «Я креативна особистість – моя креативність це ...»

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 5, 7, 8

Семінар 2

Тема: Творчість як інтелектуальний процес (2 год.)

1. Творчість як інтелектуальний процес.
2. Характерні риси творчої особистості.
3. Діагностика творчих здібностей особистості.
4. Дослідити творчість відомої історичної особистості та представити у вигляді презентації з прикладами її робіт тощо.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 5, 7, 8

Семінар 3

Тема: Розвиток творчих здібностей (2 год.)

1. Творчі здібності особистості.
2. Шляхи розвитку творчих здібностей.
3. Індивідуальні особливості особистості.
4. Створити та представити індивідуальну програму розвитку творчих здібностей.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 5, 7, 8

Семінар 4

Тема: Моделювання творчого шляху особистості (2 год.)

1. Написати есе : «Для мене творчий шлях особистості це ...»
2. Дискусійне коло: «Чи готовий Я вийти із зони комфорту для моделювання власного творчого шляху?».
3. Презентувати «Моя творча платформа» (від минулого до майбутнього).

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 5, 7, 8

Семінар 5

Тема: Формування та реалізації творчих здібностей (2 год.)

1. Формування та реалізації творчих здібностей.
2. Створення колажу: «Я мрію – Я творю».
3. Представлення робіт та інтерпретація.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 5, 7, 8

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСОБИСТОСТІ

Семінар 6

Тема: Індивідуальні та соціальні фактори прояву, формування та реалізації творчих здібностей (2 год.)

1. Підготувати наукову дискусію по усім відомим та окресленим теоріям психології творчості:

- презентація;
- питання від групи.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 5, 7, 8

Семінар 7

Тема: Тілесно-рухова терапія як метод зняття фізичної напруги та психологічного навантаження (2 год.)

1. Знайомство з тілесно-руховою терапією як актуальною арт-технікою
2. Використання руху як способу розвитку тілесного, фізичного, емоційного, когнітивного, поведінкового стану людини.
3. Бар'єри та тілесні затори як показник заниженої самооцінки та емоційного перенавантаження.
4. Техніки тілесно-рухової терапії.

Основна література: 1, 3, 4

Додаткова література: 5, 7, 8

Семінар 8

Тема: Символіка кольорів в психології – арт-терапія кольором (2 год.)

1. Знайомство з технікою.
2. Психологія кольору як терапевтичний напрямок.
3. Символіка кольорів за М. Люшером.
4. Арт-терапія і використання кольору в лікуванні людини.
5. Колір та емоції людини.
6. Дія кольору на діяльність людини.

Основна література: 1, 2, 4

Додаткова література: 6, 7, 8

Семінар 9-10

Тема: Раціонально-інтуїтивне малювання як форма арт-практика особистісного та ресурсного розвитку (4 год.)

1. Знайомство з технікою раціонально-інтуїтивного малювання.
2. Застосування різних технік, стилів, мотивів малювання.
3. Робота з символами, аналіз малюнка.
4. Використання самостійної роботи студента для психотерапевтичного процесу.

Основна література: 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3

ПСИХОЛОГІЧНІ АРТ-ПРАКТИКИ ЯК ПСИХОДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Семінар 11

Тема: Казкотерапія як дієвий засіб розвитку психічних властивостей особистості (2 год.)

1. Знайомство з технікою казкотерапії.
2. Основний принцип казкотерапії – цілісний розвиток особистості.
3. Алгоритм підбору (складання) терапевтичної казки.
4. Аналіз казки.
5. Переписування казок.
6. Життєвий сценарій та казкотерапія.
7. Програвання казки.

Основна література: 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

Семінар 12

Тема: Проективний підхід в арт-терапевтичному напрямку (2 год.)

1. Знайомство з проективною технікою, її характеристика.
2. Проведення і інтерпретація техніки «Моя сім'я»:
 - інтерпретація зображення;
 - інтерпретація процесу зображення;
 - основні симптомокомплекси кінетичного малюнка сім'ї.
3. Проективна методика «Палітра почуттів».
4. Проективна методика «Кактус» М. А. Панфілова

Основна література: 1, 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

Семінар 13

Тема: Ігротерапія як психологічна арт-техніка (2 год.)

1. Знайомство з арт-технікою.
2. Моделі ігротерапії.
3. Недирективна модель.
4. Директивна модель.
5. Сучасні ігротеки.

Основна література: 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

Семінар 14-15

Тема: Метафоричні асоціативні карти як ресурс особистісного розвитку та психодіагностичний інструмент (4 год.)

1. Знайомство з арт-технікою.
2. Особливості використання метафоричних асоціативних карт.
3. Метафоричні асоціативні карти розкривають ресурси інтуїції, розвивають уяву і стимулюють емоційний інтелект
4. Психодіагностика та психокорекція за допомогою метафоричних асоціативних карт.
5. Напрями застосування метафоричних асоціативних карт.

Основна література: 1, 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4

АРТ-ПРАКТИКИ ЯК РЕСУРС ОСОБИСТОСТІ

Семінар 16

Тема: Терапія музикою як спосіб досягнення внутрішньої гармонії (2 год.)

1. Знайомство з техніками музичної терапії.
2. Створити та представити власний «плей-лист» емоційних станів.
3. Музична терапія: групова та індивідуальна.

Основна література: 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

Семінар 17

Тема: Фототерапія – лікування за допомогою творчого самовираження (2 год.)

1. Знайомство з арт-технікою.
2. Процес створення оригінальних авторських кадрів. Автопортрети – самоконтроль та самовираження.
3. Робота з фотоархівами. Сімейні фотоальбоми, дитячі світлини, біографічні колекції.
4. Техніки фото-проекцій.
5. Створення фото- проекту.

Основна література: 1, 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

Семінар 18

Тема: Фільмотерапія як метод подолання фрустрації, стресу та психологічної травми (2 год.)

1. Знайомство з фільмотерапією (сінемалогією). Історія виникнення .
2. Застосування методу як елемент співбесіди.
3. Фільмотерапія для сімейних пар. Майстерня подружніх стосунків.
4. Сінемалогія як спосіб пізнати себе та інших на прикладі конкретних епізодів із кінофільмів.

Основна література: 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

Семінар 19-20

Тема: Сучасні форми театру особистісного розвитку та ресурсного потенціалу(4 год.)

1. Плейбек-театр. Театр імпровізації та соціальної підтримки.
2. Українська сучасна театральна майстерня Олега Драча. Ігровий театр. Креативна імпровізація.
3. Соціальний театр «Театр для діалогу». Розвиток культуру діалогу, взаємоповаги, емпатії, співучасті, довіри, толерантності один до одного.
4. Інші форми інтерактивного партисипативного театру: форум-театр та документальний театр.

Основна література: 1, 2, 3, 4

Додаткова література: 6, 8

V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Психологія творчості з арт-практиками» оцінюються згідно вимогам європейської трансферно-накопичувальної системи організації навчання.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчального плану. Систему балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю.

Таблиця 5.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	8
2.	Відвідування семінарських занять	20
3.	Відповіді на семінарських заняттях	200
5.	Модульні контрольні роботи (1, 2, 3, 4)	100
6.	Загальна кількість балів	328
7.	Розрахунок коефіцієнту	$328:100=3,28$

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого вивчення або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, практичних заняттях, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;

- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ відео-матеріали;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Арт-педагогика и арт-терапия в специальном образовании : [учеб. для студ. сред. и высш. пед. учеб. заведений] / Е. А. Медведева, И. Ю. Левченко, Л. Н. Комиссарова, Т. А. Добровольская. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 248 с.
2. Богоявленская Д. Б. Психология творческих способностей / Д. Б. Богоявленская. – М. : Академия, 2002. – 320 с.
3. Бэций. «Утешение философией» и другие трактаты / Бэций. – М. : Наука, 1990. – 416 с.
4. Вознесенська О. Арт-терапія в роботі практичного психолога: Використання арт-технологій в освіті / О. Вознесенська, Л. Мова. – К. : Шкільний світ, 2007. – 120 с.

Додаткова:

5. Доренський В. Мистецтво як феномен людського творення / В. Доренський // Філософська думка. – 2009. – № 6. – С. 61–78.
6. Киселева М. В. Арт-терапія в практичній психології та соціальній роботі / М. В. Киселева. – СПб. : Речь, 2007. – 336 с.
7. Мальчиоді К. Арт-терапія та мозок / К. Мальчиоді // Ісцеляюче мистецтво: журнал арт-терапії. – 2002. – № 3.
8. Музыкальная эстетика западноевропейского средневековья и Возрождения / Под ред. В. П. Шестакова. – М., 1966. – 547 с.

VIII. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія творчості з арт-практиками»

Разом: 120 год., із них 16 год. – лекції, 40 год. – семінарські заняття, 56 год. – самостійна робота, 8 год. – модульний контроль, підсумковий контроль – залік. Максимальна кількість балів - 328 Коефіцієнт – 3,28

Назва модуля	Змістовний модуль 1. Психологія творчості як наука	Змістовний модуль 2. Творчий потенціал особистості
Кількість балів за модуль	82	82
Теми лекцій	1. Психологічні основи творчості (1 бал) 2. Виникнення психології творчості та основні етапи її досліджень (1 бал)	3. Зарубіжні та вітчизняні теорії творчості (1 бал) 4. Етапи та механізми творчого процесу (1 бал)
Теми семінарських занять	1. Креативність як окрема здібність до творчості (2 год., 11 балів) 2. Творчість як інтелектуальний процес (2 год., 11 балів) 3. Розвиток творчих здібностей (2 год., 11 балів) 4. Моделювання творчого шляху особистості (2 год., 11 балів) 5. Формування та реалізації творчих здібностей (2 год., 11 балів)	6. Індивідуальні та соціальні фактори прояву, формування та реалізації творчих здібностей (2 год., 11 балів) 7. Тілесно-рухова терапія як метод зняття фізичної напруги та психологічного навантаження (2 год., 11 балів) 8. Символіка кольорів в психології – арт-терапія кольором (2 год., 11 балів) 9-10. Раціонально-інтуїтивне малювання як форма арт-практика особистісного та ресурсного розвитку (4 год., 22 балів)
Види поточного контролю	Модульний контроль 25 балів	Модульний контроль 25 балів

Назва модуля	Змістовний модуль 3 Психологічні арт-практики як психодіагностичний Інструмент	Змістовний модуль 4 Арт-практики як ресурс особистості
Кількість балів за модуль	82	82
Теми лекцій	<p>5. Арт-терапія як психологічний напрям (1 бал)</p> <p>6. Психологічні арт-практики як інструмент особистісного розвитку (1 бал)</p>	<p>7. Арт-терапія як спосіб самовираження та самопізнання через мистецтво (1 бал)</p> <p>8. Основні форми арт-терапевтичної роботи (1 бал)</p>
Теми семінарських занять	<p>11. Казкотерапія як дієвий засіб розвитку психічних властивостей особистості (2 год., 11 балів)</p> <p>12. Проективний підхід в арт-терапевтичному напрямку (2 год., 11 балів)</p> <p>13. Ігротерапія як психологічна арт-практика (2 год., 11 балів)</p> <p>14-15. Метафоричні асоціативні карти як ресурс особистісного розвитку та психодіагностичний інструмент (4 год., 22 балів)</p>	<p>16. Терапія музикою як спосіб досягнення внутрішньої гармонії (2 год., 11 балів)</p> <p>17. Фото-терапія як метод творчого самовираження (2 год., 11 балів)</p> <p>18. Фільмотерапія як сучасний арт-терапевтичний метод (2 год., 11 балів)</p> <p>19-20. Сучасні форми театру як спосіб розкриття ресурсного потенціалу особистості (4 год., 22 балів)</p>
Види поточного контролю	Модульний контроль 25балів	Модульний контроль 25балів